

Subkultúra

Matej Baranovič

Subkultúra, jednoducho opísaná, je skupina ľudí, ktorí zdieľajú rovnaké myšlienky, názory, vyznanie a podobne, odlišujúce sa od majoritnej kultúry. V tejto eseji však budem rozoberať iba malý zlomok subkultúr – Punk, Underground, Hip hop a Hippies. Pre tieto subkultúry som sa rozhodol najmä pretože sú mi najbližšie alebo skôr najsympatickejšie.

Punk: Výraz, ktorý je asi známejší v štýle hudby ako v subkultúre, ale stále hrá aj v subkultúre veľmi významnú rolu. Prívrženci punkovej subkultúry sa vyznačovali nie len vyberavým hudobným vkusom, ale aj „vyberavým vkusom“ názorov, štýlom obliekania a účesmi. Výraz punk v angličtine znamená „výtržník“ a naznačuje agresivitu „pankáčov“, a zároveň že sa tento smer rozvíjal najmä v Anglicku a to od druhej polovice sedemdesiatych rokov. Najrozšírenejšie punkové ideí sú odpor voči nacizmu, komunizmu, politike, rasizmu, vojnám alebo komerčnosti. Mnoho pankerov má blízko k anarchizmu. Punk vychádza zo subkultúry skinhead a glam. „Punk's not dead!“, ešte dnes sa dá na ulici vidieť množstvo prívržencov tohto životného štýlu. Spoznáte ich najmä ich typickým, provokatívnym vzhľadom – rifľová bunda, nášivky, zicherky, „steely“ (ťažké boty), farebné číra a body art. V hudobnej oblasti punku sú za prvú punkovú skupinu považovaní Ramones, ktorí vznikli v roku 1974 v New Yorku. Ďalšie známe punkové kapely sú napríklad Sex Pistols, The Clash, Adicts a v československej scéne Visací zámek, Tři sestry, Zeměžluč alebo Zóna A. V dobe komunizmu patril punk k zakázaným štýlom a tak sa často realizovali nelegálne koncerty, na ktorých by ste si mohli vyskúšať chaotický tanec „pogo“.

Underground: Znovu anglický výraz, tento krát pre „podzemie“. Vznikol v šesťdesiatych rokoch v USA ako odpor na zavedené usporiadanie spoločnosti. Underground nemá viazaný umelecký smer alebo štýl, ale najčastejšie sa v hudbe prejavuje v rockovej hudbe. Umelci tohto smeru sa odmietajú zviditeľňovať a kritickým spôsobom sa vymedzujú zo sveta, v ktorom žijú. Nezáleží im na vlastnej propagácii a neuznávajú komerčnosť. Undergroundová hudba vychádza z psychedelickej a avantgardnej vážnej hudby, ale môžu sa objaviť aj žánre ako punk rock, hardcore, hip hop, alternatívny rock, grunge, heavy metal a ďalšie. Medzi najznámejšie undergroundové kapely patrí Pink Floyd, Nirvana, Evanescence alebo Lou Reed a v Československu kapely ako Pražský výběr, Umělá hmota a Teória odrazu.

Hip hop: Vznikol v New Yorku v sedemdesiatych rokoch v oblasti obývanej prevažne černošským obyvateľstvom. V dnešnej dobe je veľmi rozšírený najmä medzi

mladými ľudmi. V počiatočkoch mal hip hop štyri základné zložky – rap, DJing, Breakdance a graffiti, ako piaty element sa uvádza beatbox. Štýl a technika rapovania vychádza z piesní západoafrických griotov, ktoré obsahovali hovorené prvky. Ďalšie prvky majú korene v rôznych iných žánroch, ako dub, jazz, blues a disco. Hip hop má rovnako ako punk svoj štýl aj v móde, ale narozdiel od punku je hip hopové oblečenie značne „voľné“. „Skejtové“ tenisky, zvyčajne tepláky alebo nohavice nadmernej veľkosti, mikina nadmernej veľkosti, tetovania a väčšinou vyholená hlava. Medzi najznámejších autorov patrí Eminem, Wu-Tang Clan, Gangstar, Easy-E, Tupac, ODB, Big L, Limp Bizkit, Snoop Dogg, a na československej scéne Ty Nikdy, Turbo Boost, Gramo Rokkaz, Prago Union, Kontrafakt, H16, Sedláci, BoyBand, a ďalší.

Hippies: Hippies bolo psychedelické hnutie mládeže v šesťdesiatych rokoch v USA. Boli nazývaní aj „deti kvetov“ a pod heslom „flower power“ šírili slobodu, mier, spontánnosť, drogy a promiskuitu a odmietali násilie, vojnu a spoločenskú konvenciu. Hippies vzniklo ako reakcia na predošlú rodičovskú generáciu plnú konvencií a stereotypov a vychádzalo hlavne z vlny Beat generation (Bítnici) a ich básní. Slovo Hippie vzniklo zo slova „hipster“, čo boli prívrženci jazzovej hudby, ktorí sa obliekali ako jazzoví hudobníci, používali ich slang a všeobecne sa správali ako oni. „Hipíci“ sú nezvratne spojovaní s užívaním drog, hlavne marihuany, hašišu, LSD alebo inými v tejto subkultúre uznávanými drogami. Malo to pre nich veľký význam – hľadali samého seba, harmóniu a spiritualitu. Počas veľkého happeningu Human Be-In v roku 1967 došlo k rozmachu tohto hnutia a zároveň to bola predohra leta lásky (Summer of love). Po tejto udalosti a po festivale Woodstock v roku 1969 sa hippies rozšírilo do Mexika, na Nový Zéland, Anglicka, Austrálie či Čile. Móda hippies je veľmi typická. Obliekali sa vo farebných, jemných látkach s prírodnými motívami, kvetmi, často si oblečenie vyrábali sami a nosili dlhé vlasy alebo dready. „Lenonovky“ boli v tejto subkultúre tiež veľmi rozšírené. Jednoduché voľné oblečenie, ktoré by mohlo vzhľadom trochu pripomínať obliekanie indiánov.